

De carrer a ciutat

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Maria Lluïsa Amorós i Corbella publica l'any 2008 la novel·la juvenil *Me'n torno a Kieran*. La novel·la es titula *Me'n torno al carrer Kieran*.

Espia indocumentat

Envien el protagonista d'*El cementiri de Praga* al Palerm revolucionari dels garibaldins perquè investigui si hi ha corrupció i li diuen, si fem cas de la versió de Random House Mondadori encarregada a Carme Arenas, "no haurà de recollir dades documentades, sinó que (com ha fet altres vegades) n'haurà de fabricar quan ens en faltin". Ja que el tenen allà, per què menyspreen les dades documentades? Umberto Eco no envia pas el lector a can rumia, perquè ell escriu: "non sarà tenuto a raccogliere solo dati documentati, ma...", és a dir, "no haurà de recollir només dades documentades, sinó...".

Abaixen la veu de Franco

Laura De Andrés Creus (*El preu de la fam. L'estraperlo a la Catalunya de la postguerra*, Ara Llibres) diu que "eren dos quarts d'onze de la nit del 31 de desembre de 1939" quan "Franco llegia el seu primer discurs com a cap d'estat". Aquell dia Franco ja n'estava tip, de fer discursos com a cap d'estat. Els va començar a fer durant la guerra, alguns, molt extensos.

Frustració rere frustració

Fabra i Moll diuen que *frustrar* té una sola accepció quan indica "deixar sense efecte, portar a no res (un propòsit, un pla, un desig, etc.)". Ara el DIEC2 diu que una cosa és "deixar sense efecte (un propòsit)", i una altra, "portar a no res (un pla, un desig, etc.)". Exemple de la primera accepció: "frustrar un delicte". Exemple de la segona: "l'espia va frustrar el plans de l'exèrcit". Així els lingüistes del IEC podran estudiar la diferència que té *frustrar* quan frustres un delicte i quan frustres un pla.

Primera biografia del controvertit cooperativista francmaçó, i socialista, Joan Salas Anton

El republicà socialista i advocat Joan Salas Anton (Sabadell, 1854 - Barcelona, 1931), diputat al Congrés espanyol i regidor de l'Ajuntament de Barcelona, és una figura polifacètica i controvertida, especialment per culpa d'haver acceptat una regidoria a l'Ajuntament de Barcelona durant la dictadura de Primo de Rivera. Però com a cooperativista és considerat el gran motor, el gran animador, d'aquest moviment, a Catalunya. Per això, és lògic que la primera biografia que li dediquen aparegui a la "Col·lecció Cooperativistes Catalans" de la Fundació Roca Gales, editada per Cossetània. Salas Anton va tirar endavant cooperatives de tota mena, de consum, de producció, farmàcies cooperatives, i centrals de compres, mentre divulgava la bondat del cooperativisme en diaris i revistes que creava o dirigia.

De totes maneres, el biògraf, Jordi Serrano i Blanquer (Sabadell, 1958), llicenciat en història moderna i contemporània per la UAB i fundador de la Lliga per la Llaicitat, no es limita pas a parlar del Salas cooperativista, perquè detalla tota la seva intensa activitat política, professional i propagandística.

Sobre la col·laboració amb la dictadura de Primo de Rivera, el biògraf recorda que ja hi va col·laborar el seu partit, el PSOE, i el sindicat del partit, la UGT. I que va acceptar el càrrec de regidor que li va oferir el dictador marquès d'Estella perquè li van assegurar que podria aprovar la construcció de cases barates, com va poder fer. Però ofereix una dada més a considerar, que ajuda a comprendre per què Salas va acceptar d'estar al costat de tant de militar i tant d'ultradretà de la Unió Patriòtica, fins i tot a representar l'Ajuntament de Barcelona en un acte, amb el governador civil Milans del Bosch i el bisbe Miralles. I és la seva condició de membre de la francmaçoneria afavorida pel règim, la Gran Logia de España, rival del Gran Oriente Español, crític amb la dictadura.

La francmaçoneria, a més, es troba a la base de tota l'activitat pública del lliurepensador: el cooperativisme, la promoció de l'escola laica, el socialisme, l'oposició al pes social, ideològic i polític de l'Església, el pacifisme, el republicanisme i fins i tot el lerrouxisme.

I també el seu espanyolisme, perquè la francmaçoneria, aquells anys, a excepció de la promoguda per Rossend Arús i Conrad Roure, pensaven que l'espanyol els portava a l'universalisme progressista, mentre que el catalanisme els portaria al regionalisme reaccionari.

Per això, el 1916 s'oposa, al Congrés de Diputats, a la petició de Francesc Cambó d'atorgar oficialitat al català. De totes maneres, s'hauria oposat a tot allò que hagués proposat la Lliga. No va entendre, diu el biògraf, que l'esquerra només podia ser hegemònica si sabia connectar de manera clara amb el sentiment catalanista del poble i si no deixava les banderes en mans dels altres, cosa que ja havia vist, cal afegir, Valenti Almirall. Les paraules de Salas Anton al Congrés van provocar una campanya àmplia per a fer-lo dimitir i les eleccions del 1918, les perdrà.

Joan Salas Anton, a l'època que va ser diputat al Congrés dels Diputats, entre el 1916 i el 1918.